

## POSTANOWIENIE

Dnia 10 czerwca 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Beata Gudowska (przewodniczący)

SSN Roman Kuczyński

SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa E. S.  
przeciwko Skarbowi Państwa - Ministrowi Obrony Narodowej  
o odszkodowanie,  
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń  
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 10 czerwca 2014 r.,  
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 12 lipca 2013 r.,

**odrzuca zażalenie.**

### UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 12 lipca 2013 r. Sąd Apelacyjny Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych odrzucił zażalenie powoda E. S. na postanowienie tego Sądu z dnia 20 maja 2013 r., którym odrzucono skargę kasacyjną powoda od wyroku tego Sądu z dnia 7 września 2012 r. oddalającego apelację powoda od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 17 grudnia 2010 r. w sprawie o odszkodowanie, z powodu nieuiszczenia przez pełnomocnika powoda opłaty sądowej od skargi kasacyjnej.

W uzasadnieniu postanowienia Sąd Apelacyjny wskazał, że zażalenie na postanowienie z dnia 20 maja 2013 r. odrzucające skargę kasacyjną powód wniósł osobiście do Sądu Najwyższego. Tymczasem - zgodnie z art. 87<sup>1</sup> § 1 k.p.c. - w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez

adwokatów lub radców prawnych. Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia powinna być zatem sporządzona przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym, a nie osobiście przez stronę, która nie ma takiego statusu prawnego, jak to miało miejsce w sprawie. Osobiście może sporządzić skargę tylko strona posiadająca kwalifikacje określone w art. 87<sup>1</sup> § 2 k.p.c., a więc osoba będąca sędzią, prokuratorem, notariuszem albo profesorem lub doktorem habilitowanym nauk prawnych. Nie ulega wątpliwości, że powód nie spełnia tych kwalifikacji. Zażalenie sporządzone osobiście przez stronę, która nie posiada kwalifikacji wymienionych w art. 87<sup>1</sup> § 2 k.p.c., podlegało odrzuceniu na mocy art. 398<sup>6</sup> § 3 k.p.c. w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c., bez możliwości przekazywania go do Sądu Najwyższego celem merytorycznego rozpoznania.

W zażaleniu pełnomocnik powód domagał się uchylecia zaskarżonego postanowienia, wnosząc o zwolnienie powoda z kosztów postępowania w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie: 1/ art. 380 k.p.c. w związku z art. 394<sup>1</sup> § 1 k.p.c. w związku z art. 100 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398 ze zm.) przez ich niezastosowanie i nie zwolnienie żalącego się „od opłaty od zażalenia w całości podczas gdy ze zgromadzonego materiału w sprawie wynika, iż jest to niezbędne w celu dochodzenia przez Stronę roszczeń oraz znajduje uzasadnienie w realiach przedmiotowej sprawy”, 2/ art. 45 ust. 1 Konstytucji RP „polegające na uniemożliwieniu powodowi dostępu do rozpoznania jego sprawy przez wszystkie instancje niezawisłych Sądów Powszechnych.” Zdaniem wnoszącego zażalenie, zaskarżone postanowienie narusza „prawo obywatela do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd” wyrażone w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP w związku z art. 380 k.p.c. w związku z art. 394<sup>1</sup> § 1 k.p.c. Wnoszący zażalenie, „z przyczyn obiektywnych nie mógł uiścić opłaty od skargi kasacyjnej. Nie ma on bowiem oszczędności, które pozwoliłyby uczynić zadość postanowieniu Sądu Apelacyjnego, w którym został on zwolniony od opłaty w części. Tym samym powód, z przyczyn nie leżących po jego stronie, został pozbawiony prawa do rozpoznania skargi kasacyjnej złożonej w niniejszej sprawie. Wobec wyżej wskazanych okoliczności,

zażalenie na postanowienie o odrzuceniu zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej jest w pełni uzasadnione”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesione zażalenie „w przedmiocie odrzucenia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej” było niedopuszczalne i pozbawione usprawiedliwionych podstaw. W jego treści autor zażalenia kontestował naruszenie prawa powoda do sądu w sytuacji, gdy „powód z przyczyn obiektywnych nie mógł uiścić opłaty od skargi kasacyjnej”, co miało naruszać „podstawowe uprawnienia obywatela do rozpoznania jego sprawy przez niezawisłe Sądy Powszechne”. Wniesione zażalenie zostało w istocie rzeczy skierowane przeciwko postanowieniu Sądu Apelacyjnego z dnia 17 grudnia 2012 r., III APa .../12, zwalniającemu powoda od opłaty stosunkowej od skargi kasacyjnej „ponad kwotę 500 (pięćset) zł”, które było już przedmiotem procedury zażaleniowej do Sądu Najwyższego, który postanowieniem z dnia 16 kwietnia 2013 r., II PZ 6/13, odrzucił niedopuszczalne zażalenie. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy sygnalizował potencjalną możliwość kontestowania niezaskarżalnego postanowienia Sądu drugiej instancji w przedmiocie częściowego zwolnienia od opłaty sądowej, z której powód nie skorzystał.

W przedmiotowym postępowaniu rozpoznanie kolejnego niedopuszczalnego zażalenia na postanowienie Sądu drugiej instancji „w przedmiocie odrzucenia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej” było wykluczone, ponieważ wnoszący zażalenie nie objął jego zakresem prawomocnego postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 20 maja 2013 r. o odrzuceniu nieopłaconej skargi kasacyjnej, które zaskarżył niedopuszczalnym zażaleniem, bo wniesionym osobiście, tj. wbrew bezwzględnie obowiązującemu przed Sądem Najwyższym przymusowi adwokacko-radcowskiemu (art. 87<sup>1</sup> k.p.c.),” przez powoda nielegitymującego takim statusem prawnym. Doprowadziło to do odrzucenia tego środka zaskarżenia przez Sąd drugiej instancji postanowieniem z dnia 12 lipca 2013 r.

Wszystko to oznaczało, że bez wniesienia przez profesjonalnego pełnomocnika procesowego zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej, połączonego z wnioskiem o przywrócenie terminu do wniesienia tego środka zaskarżenia, wykluczone było weryfikowanie zasadności odrzucenia skargi kasacyjnej z powodu jej nienależytego opłacenia w drodze przedmiotowo niedopuszczalnego zażalenia na postanowienie Sądu drugiej instancji „w przedmiocie odrzucenia zażalenia na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej”, które nie jest zażaleniem na dopuszczalne zażalenie na postanowienie Sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną. W konsekwencji zarzut pozbawienia wnoszącego niedopuszczalne zażalenie prawa okazał się oczywiście chybiony, ponieważ przeszkody w poddaniu merytorycznemu osądowi kasacyjnemu jego odrzuconej skargi wynikły z przyczyn zależnych od wnoszącego niedopuszczalny „osobisty” środek zaskarżenia do Sądu Najwyższego oraz wyżej opisanych zachowań (zaniechań) jego pełnomocnika procesowego.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 373 k.p.c. w związku z art. 394<sup>1</sup> § 2 i 3 oraz w związku z art. 398<sup>21</sup> k.p.c.